

Umhvørvisvernd er eitt krav

Katrin Dahl Jacobsen, forkvinna í Vinnu-nevndini hjá løgtinginum, undrast stórliga á, at virkir, sum eru eldri enn 1988 kunnu dálka sum teimum lystir. – Innast inni trúgvi eg, at tað er ein vilji til at broyta hetta, sigur forkvinnan í Vinnunevndini

UMHVØRVI

Eiríkur í Jákupsstovu
eij@sosialurin.fo

Hósdagin í seinastu viku skrivaði Sosialurin um, at síðani lógin um umhvørvisvernd varð sett í gildið í 1988, hevur tað verið soleiðis, at bara virki, ið eru nýggjari enn, ella eru broytt síðani 1988, eru umfataði av lógini um umhvørvisvernd. Virkini talan er um, eru virkir av serliga dálkandi slag, so sum asfaltverk, skipasmiðjur, sementvirkir og so framvegis. Annika Olsen, landsstýrskvinna, varð spurð, um hon fór at gera nakað við hetta, men tí roknaði hon ikki við og grundgav við manglandi politiskum vilja.

Hetta undrar Katrina Dahl Jacobsen.

- Eg veit ikki, hvør er spurður um politiska viljan. Eg haldi, at øll innast inni hava ein vilja til at broyta hetta, sigur forkvinnan í

Katrin Dahl Jacobsen skilir ikki, hvussu Annika Olsen kann siga, at hon onki ætlar at gera við umhvørvisgóðkenningar hjá virkjum eldri enn 1988

Vinnunevndini. Hon leggur afturat, at hon ikki veit, um politiskur vilji er fyri at broyta hetta, men hon ætlar sær at kanna, hvat hetta í veruleikanum handlar um.

Óskiljandi hugsunarháttur

Katrin Dahl Jacobsen skilur

heldur ikki, at mann uttan at blunka kann siga, at mann ikki ætlar at gera nakað.

- Eg skilji ikki eina meining, har mann bara kann siga, at mann ikki ætlar at gera nakað. Sjálvandi skulu øll virki framleiða so reint sum til ber, sigur Katrin Dahl Jacobsen. Hon leggur

afturat, at dálking stendur ovarlaga í heiminum í dag, og tí eigur mann at halda fingurin á pulsinum, tá talan er um dálking. Hon greiðir somuleiðis frá, at hetta ikki er nakað, ið skal diskuterast, men at tað bara skal gerast.

Geva tíðarfreist

Katrin Dahl Jacobsen vísir tó á, at kanska hevur okkurt við tíðarfreistum nakað at siga, tí tað kann taka tíð, at gera neyðugu umleggingarnar, men at tað tykist lógið, at summi virkir kunnu dálka sum tey vilja, meðan onnur skulu uppfylla ymiskar treytir.

Í blaðnum hósdagin kom eisini fram, at mann ikki veit, hvussu stórar nøgdir talan er um, tí tað ongantið hevur verið kravt, at hetta varð kannað. Eisini segði Jóhanna Olsen, deildarleiðari á Umhvørvisstovuni, at um tað verður sett í gildi, at virkir eldri enn 1988 skulu kannast, so hevði hetta kostað eini tvey starvsfólk til Umhvørvisstovuna.

Næsta oljuleiðin hjá Atlantic Petroleum nærkast framleiðslu

Framleiðsluskipið, Aoka Mizu, sum Atlantic Petroleum saman við øðrum hevur leigað til framleiðslu av Ettrick leiðini, er nú komið til Rotterdam, har skipið skal góðkennast av bretskum myndugleikum, áðrenn farast kann víðari út í Norðsjógvin til Ettrick leiðina

OLJUFRAMLEIÐSLA

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

Skipið, ið er bygt á Sembawang skipasmiðjuni í Singapore, fór úr Singapore fyri góðum mánað síðani. Týsk og russisk krigsskip fylgdu Aoka Mizu á væl-eydnaðu ferðina ígjøgnum Aden Víkina, framvið Somalisku strondini, sum er illa herjað av sjórænarum. Beint eftir ársskiiftið var skipið við Suez veitina, og helt síðan leiðina fram móti Rotterdam, har tað kom sunnukvøldið 18. januar.

Skipið skal liggja í Rotterdam í nakrar dagar, áðrenn tað verður ankrað upp á Ettrick leiðini í Norðsjónum, har tað skal liggja komandi árin og framleiða oljuna úr Ettrick leiðini. Ettrick er næsta oljuleiðin hjá Atlantic Petroleum, sum fer í framleiðslu. Chestnut leiðin fór í framleiðslu í september mánaði.

Undirvísingarmiðlar og visjón 2015

ÁRNI DAHL

formaður
Skúlabókanevndin

Tú veitst ikki, um tú skalt flenna ella gráta, nú ið lögmaður ger greitt, at ætlanirnar viðvíkjandi visjón 2015 aftur skulu tákast fram – nakrar vikur eftir, at henda samgongan harðliga hevur skorið játtanir burtur til júst teir stovnar, sum undirvísingarluga skulu lyfta okkum upp á eitt hægri støði.

Føroya skúlabókagrunnur fyllir í ár fimmti ár, og tað hevur kostað avvarðandi grunsins ómenniskjansligt stríð at fáa landsins skiftandi stýri at kvinka játtanina til skúlabókagerð upp so frægt, at hon so dánt fylgir øktari dýrtíð.

Føðingardagsgávan frá figgjarnevndini er, at kr. 500.000 verða skornar av játtanini fyri 2009, og ein hálv millión eru nógvir pengar, tá ið vit tala um hetta økið.

Eitt, ið nógv hevur verið

talað um seinastu mánaðirnar, er, at nú ræður um at stýra soleiðis, at fólk ikki flyta av landinum, men at fólk – serliga familjur við børnum - fáa hug at flyta til Føroya.

Kanna vit henda spurning og bera hann saman við støðuna á økinum, sum hevur við undirvísingarmiðlar at gera, so hava vit ikki nógv at bjóða. Í øllum grannalondum okkara, hagar fólk vanliga flyta, ella haðan fólk vanliga flyta til okkara, er støðan viðvíkjandi undirvísingarmiðlum so nógv betri, enn hon er hjá okkum.

Tað kemst sjálvandi partvíst av, at londini eru fjølmentari enn okkara, og at tað tí loysir seg hjá privatum forløgum at framleiða og selja undirvísingarmiðlar. Men tað kemst eisini av, at landsins myndugleikar raðfesta hetta økið og virða tað arbeiðið, sum gjørt verður.

Tess fámentari ein tjóð er, tess størri týðning hevur tað at játta munandi upp- hæddir til átøk, ið styrkja

mál og mentan.

Hetta er ein av niður- støðunum, sum Málstevnu- nevndin kom til í áliti sínum, sum handað varð Mentamálaráðnum 18. desember 2007. Har verður m.a. tikið soleiðis til:

”Stavnhalðið kundi verið, at alt undirvísingartilfar varð endurnýggjað fimta hvørt ár. So høvdu vit havt dagfóðrar bókur at undirvíst eftir, og trýstið frá undirvísingarmiðlum á øðrum málum, mest donskum, hevði linkað.”

Í álitinum verður skotið upp, at játtanin til skúlabókagerð verður hækkað við 25 milliónum. Hetta verður gjørt skipað yvir trý valskeið.

Sum sagt svaraði ein samd figgjarnevnd í desember 2008 aftur við at lækka játtanina til Skúlabókagrunnin við hálvari millión. Hetta kann bara tulkast sum, at ein heilt stórir meiriluti á Føroya lögtingi (allir flokkar, ið umbodaðir eru í figgjarnevndini) ikki unnir føroyskum børnum undirvís-

ingarmiðlar á móðurmálinum og vil, at børnini í staðin skulu brúka útlendskt (les: danskt) tilfar.

Starvsfólkini á Skúlabókagrunninum kýta seg av øllum alvi, og tað, ið grunnurin leggur úr hondum, er dygdargott tilfar, bæði tá ið vit hugsa um fakliga og námsfrøðiliga støðið og um tann málsliga búnan.

Men grunnurin er í eini vónleysari støðu. Hann fær ákoyringar fyri ikki at útvega dagført tilfar til allar lærugreinir á øllum aldurstigum. Samstundis er fyri fleiri árum síðan staðfest, at skal røkkast hesum máli, má játtanin til grunnin fimmfaldast.

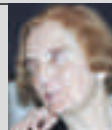
Svarið úr figgjarnevndini er niðurskurður.

So lögmaður kann gloyma alt um visjón 2015, tá ið ræður um undirvísingarmiðlar.

Føroyskir politikarar geva føroyskum børnum myndaliga: steinar fyri breyð, ítøkiliga: asfalt fyri undirvísingarmiðlar.

Ein hugleiðing

HILDIBJØRT GULKLETT

Dóttir mín var til jólaaftanskvöld í Dómkirkjuni í Havn. Har var lítið av fólki, sum ikki er hent áður.

Kirkjan er almenn og ikki privat, so har hava øll loyvi at fara inn, um tú ert limur ella ei.

Ein glæsilig kirkja er bygd í Hoyvík, spurningurin er, um tørvur er á henni?

Jenis tosar um paradís her á jørð; men tað er trupult at hóma!

Jørgen Niclasen harmaðist um, at einki var sett av til eina

sendistovu í Russlandi – okkum tørvar ikki sendistovur, men eldraíbúðir!

Bara í miðstaðar-økinum sita 200 gomul og leingjast eftir heimahjálp...

Landsins kosnu menn - ætla tit bara at lástast, sum um hesi menniskju ikki eru til?

Skelkandi; mann bara øtast!